

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

จากการศึกษาความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขต ข้อจำกัด และประโยชน์ ที่คาดว่าจะได้รับในบทที่ 1 ตลอดจนแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ทำให้สามารถกำหนดกรอบการวิจัยได้ชัดเจนและสอดคล้องกับข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้นสำหรับสาระ การวิจัยบทที่ 3 จะเป็นการเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยให้ได้มาซึ่ง ผลที่สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์และข้อสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้แล้วนั่นเอง

สำหรับขั้นตอนของวิธีการวิจัยเรื่อง "แนวโน้มความต้องการบ้านเดี่ยวในเขตภาษีเจริญ ของผู้มีแหล่งงานในเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร" นั้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การกำหนดรูปแบบการวิจัย

เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การวิจัยซึ่งมีลักษณะการค้นหาข้อเท็จจริงและแนว โน้มของผู้ที่ต้องการบ้านเดี่ยวในพื้นที่เขตภาษีเจริญ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลทั้งระดับปฐมภูมิและ ทุติยภูมิของกลุ่มที่ต้องใช้เป็นตัวแทนในการศึกษา จึงเห็นว่าวิธีการวิจัยแบบพรรณนาเชิงสำรวจ (Descriptive and surveys research) จะเป็นรูปแบบการวิจัยที่เหมาะสมที่สุด โดยอาศัยแบบสอบถามและการศึกษาวิจัยต่างๆจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อแสวงหาคำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยใน ที่สุด

การคัดเลือกตัวอย่างวิจัย

จากการศึกษาจำนวนผู้มีแหล่งงานในเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร (ดังรายละเอียด ในภาคผนวกที่ 1) พบว่ามีจำนวนผู้มีแหล่งงานรวมจำนวน 147,176 คน ซึ่งตัวเลขจำนวนนี้จักได้ นำไปใช้เป็นตัวเลขฐานในการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างวิจัยต่อไป

จากจำนวนประชากรผู้มีแหล่งงานในเขตภาษีเจริญที่ได้ศึกษาทบทวนมาแล้วนั้น สามารถนำมาคำนวณจำนวนตัวอย่างได้จากสูตรของ Taro Yamane (ประกอบ เหตุสิงห์, 2534) ดัง รายละเอียดสูตรและผลการคำนวณ ได้ดังนี้

$$\text{จากสูตร } n = \frac{Z^2 \Pi(1-\Pi)N}{Z^2 \Pi(1-\Pi) + Ne^2}$$

- เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 Z = สัดส่วนของกำลังแรงงาน (Population proportion)
 Π = ค่าคะแนนมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับระดับความเชื่อถือได้
 N = ผู้มีแหล่งงานในเขตภาษีเจริญ
 e = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดได้

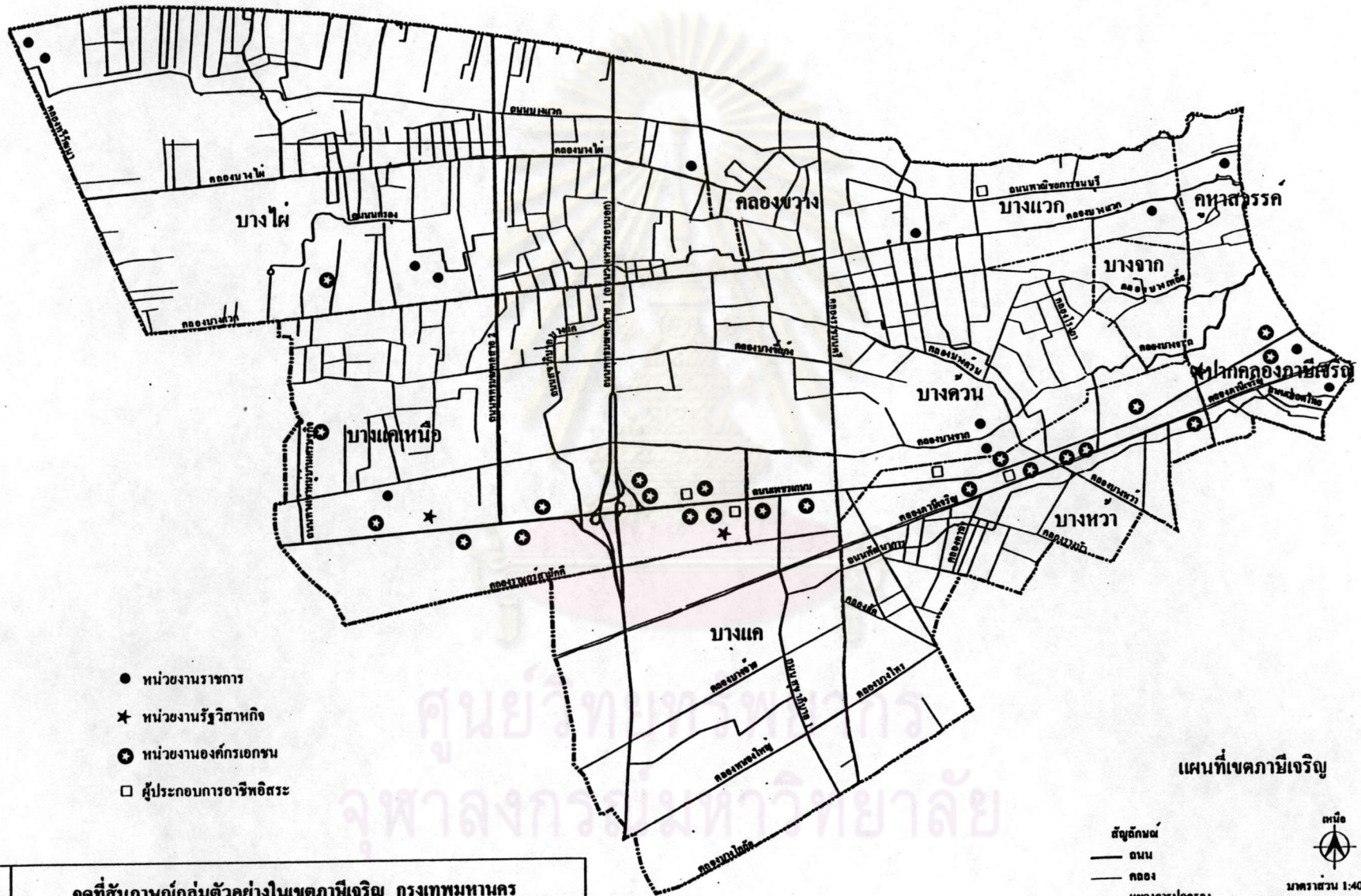
- กำหนดให้ $Z = 1.96$
 $\Pi = 0.5$
 $N = 147,176$
 $e = 5\%$ (หรือต้องการความเชื่อถือได้ 95%)

แทนค่าในสูตรข้างบน จะได้

$$n = \frac{(1.96)^2 (0.5)(1-0.5) * 147,176}{(1.96)^2 (0.5)(1-0.5) + 147,176 * (0.05)^2}$$

$$\therefore n = 383.1598$$

ดังนั้นจำนวนหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจนั้นจำนวนน้อยที่สุดควรเท่ากับ 383 คน จึงได้ปรับค่าดังกล่าวให้เป็นตัวเลขลงตัวคือ 390 ตัวอย่าง จากตารางผนวกที่ 1 ได้จำแนกผู้มีแหล่งงานเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานองค์กรเอกชน และกลุ่มที่ประกอบอาชีพอิสระ (แพทย์ ทนายความ สถาปนิก และวิศวกร) ได้ใช้การสุ่มแบบกำหนดจำนวน (Quota sampling) ในสัดส่วนร้อยละ 2.89, 3.65, 19.16 และ 0.32 ตามลำดับ ผลจากการสุ่มตัวอย่างที่ใช้สำรวจดังกล่าวสามารถจำแนกเป็นข้าราชการ 43 ตัวอย่าง พนักงานรัฐวิสาหกิจ 55 ตัวอย่าง พนักงานองค์กรเอกชน 287 ตัวอย่าง และอาชีพอิสระ 5 ตัวอย่าง การกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างสำรวจปรากฏในแผนที่ 3-1 และเนื่องจากที่อยู่อาศัยบ้านเดี่ยวที่ใช้ในการวิจัยเป็นที่อยู่อาศัยที่มีราคาสูง จึงได้เลือกสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้สูงกว่า 25,000 บาทต่อเดือนต่อครอบครัวเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้การสนองความต้องการบ้านเดี่ยวมีความเป็นไปได้มากที่สุดดังกล่าวให้มากที่สุด

แผนที่ที่ 3-1 จุดที่สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
 หมายเหตุ: บริเวณที่ต้องการบ้านเดี่ยวในเขตภาษีเจริญของผู้มีแหล่งงานในเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

การกำหนดและทดสอบเครื่องมือวิจัย

1. การกำหนดเครื่องมือวิจัย

ได้ใช้การศึกษาค้นคว้าและการสร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การศึกษาและค้นคว้า เป็นข้อมูลทุติยภูมิที่ได้รวบรวมมาจาก เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ เอกสาร บทความ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร ฯลฯ เพื่อนำมาเป็นวรรณกรรม ผลการวิจัย และกำหนดเป็นกรอบการวิจัยในครั้งนี้

1.2 การวิจัยภาคสนาม เป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามที่ใช้ส่งให้กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่มีแหล่งงานในเขตภาษีเจริญ โดยโครงสร้างของแบบสอบถามจะมีทั้งแบบปลายเปิด (Open-ended question) และปลายปิด (Close-ended question) และมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวกับเพศ เชื้อชาติ ศาสนา การศึกษา อายุ สถานภาพสมรส อายุการทำงาน และภูมิลำเนา

2) ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับแนวโน้มความต้องการที่อยู่อาศัยบ้านเดี่ยว การวิจัยนี้ได้แบ่งความต้องการเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1.1) ความต้องการที่อยู่อาศัยด้านกายภาพ ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวกับที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ รูปแบบบ้าน วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง ความสะดวกในการเข้าถึง (Accessibility) ระบบสาธารณูปโภคและระบบสาธารณูปการของที่อยู่อาศัยและพื้นที่รอบ สิ่งอำนวยความสะดวกของโครงการสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ

1.2) ความต้องการที่อยู่อาศัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวกับรายได้ รายจ่ายของกลุ่มตัวอย่าง และราคาบ้าน

1.3) ความต้องการที่อยู่อาศัยด้านสังคม ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวกับระดับการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ ชื่อเสียงและฐานะการเงินของโครงการ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1.3 การประมาณการบ้านเดี่ยว จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 พบว่าแบบจำลองที่เหมาะสมใช้ประมาณการความต้องการที่อยู่อาศัยได้แก่การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการบ้านเดี่ยวกับปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระ ได้แก่ จำนวนประชากรและรายได้เฉลี่ยของครอบครัว แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของตัวแปรอิสระทั้ง 2 พบว่ามีปัญหาในการประมาณการโดยใช้แบบจำลองดังกล่าว ทั้งนี้เพราะรายได้เฉลี่ยนั้นเป็นรายได้ต่อหัว (Per capita income) ที่กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำขึ้นนั้นได้จากฐานการผลิต (Production side) ไม่ได้คิดจากรายจ่าย (Expenditure side) อีกทั้งเป็นรายได้ต่อหัวรวมของกรุงเทพมหานคร ไม่ได้เจาะจงเฉพาะเขตภาษีเจริญ

และจากการศึกษาและทบทวนในบทนำในบทที่ 1 ก็พบปัญหาในลักษณะเดียวกันได้แก่ตัวแปรตาม ซึ่งได้แก่จำนวนที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวเป็นตัวเลขการผลิต (Supply side) ที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวในเขตภาษีเจริญไม่ได้เป็นตัวเลขที่ขายได้จริง อย่างไรก็ตามในประเด็นนี้หลังจากตรวจสอบยอดขายจากหมู่บ้านตัวอย่างในพื้นที่วิจัยพบว่าส่วนใหญ่ขายได้แล้วเกือบหมด จึงสรุปได้ว่าสามารถใช้ตัวเลขจำนวนหน่วยที่ผลิตแทนยอดขายจำนวนบ้านเดี่ยวที่ขายทดแทนกันได้ในระดับค่อนข้างดี

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงได้พิจารณารูปแบบจำลองจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งได้แก่ปี พ.ศ. (YEAR) กับตัวแปรตาม (S-HOUSE) ซึ่งได้แก่จำนวนหน่วยขายบ้านเดี่ยวในเขตภาษีเจริญ รูปแบบถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple regression analysis) โดยได้กำหนดให้ตัวแปรอิสระ (ปี พ.ศ.) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy) เริ่มที่ปี พ.ศ. 2532 มีค่าเท่ากับ 1 และปี พ.ศ.2539 2544 2549 และปี พ.ศ.2554 มีค่าเท่ากับ 8, 13, 18 และ 23 ตามลำดับ ความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงได้ดังสมการ

$$S-HOUSE = a + b \cdot YEAR$$

โดย S-HOUSE = ความต้องการบ้านเดี่ยวในเขตภาษีเจริญ

YEAR = ปี พ.ศ.

a = ค่าคงที่

b = ค่าสัมประสิทธิ์

2. การทดสอบเครื่องมือ

2.1 การทดสอบกลุ่มตัวอย่าง (Pre-test) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการเขตภาษีเจริญ พนักงานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย การสื่อสารแห่งประเทศไทย ธนาคาร และผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระ (วิศวกรและแพทย์) ดังรายละเอียดการทดสอบดังนี้

1) การทดสอบครั้งที่ 1 ได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 10 ราย พบว่ามีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข 3 ประการได้แก่ (1) ความชัดเจนของคำถามที่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่เข้าใจต้องใช้เวลาอธิบายกันนานเกินความจำเป็น (2) ยังไม่ตอบประเด็นที่ต้องการตามวัตถุประสงค์และกรอบการวิจัย และ (3) ลดความซ้ำซ้อนคำถามที่คล้ายคลึงกัน แล้วจึงแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้นแล้วนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์ใหม่ครั้งที่ 2

2) การทดสอบครั้งที่ 2 ได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 5 รายเช่นกัน ปรากฏว่าคำถามส่วนใหญ่ใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ มีเพียงบางข้อที่ควรปรับปรุงโดยคำให้กระทัดรัด และได้จัดเรียงลำดับของข้อให้สอดคล้องกับลำดับหัวข้อการเขียนวิจัยให้มากที่สุด หลังจากปรับปรุงเสร็จแล้วได้นำไปสัมภาษณ์ครั้งสุดท้าย

3) การทดสอบครั้งที่ 3 ได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างอีก 5 ราย ปรากฏว่าคำถามทุกข้อใช้ได้ดีแล้ว แล้วจึงเตรียมการด้านจำนวนแบบสอบถามให้มากพอที่จะนำไปใช้งานจริง

3. การเตรียมและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากมีการรวบรวมแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้ดำเนินการวิจัยขั้นต่อไปดังนี้

3.1 การเตรียมข้อมูล โดยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามว่ายังมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องหรือไม่ รวมทั้งได้ตรวจสอบและเปรียบเทียบข้อคำถามบางข้อที่มีความเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กัน ผลจากการตรวจสอบปรากฏว่าแบบสอบถามทุกฉบับมีความสมบูรณ์ แล้วจึงได้ออกแบบรหัสข้อมูล (Data coding form) เพื่อถ่ายถอดรหัสคำตอบแบบรหัสข้อมูลต่อไป

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ Version 6.0 (Statistical Package for Social Science for Windows) วิเคราะห์ค่าทางสถิติเพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงและแนวโน้มความต้องการบ้านเดี่ยว โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ส่วนโปรแกรมสนับสนุน (Application program) ที่ใช้ในการบันทึกและแก้ไขข้อมูลดิบนั้นได้ใช้โปรแกรม QEdit version 2.1 ส่วนการนำเสนอรูปกราฟและแผนภูมิได้ใช้โปรแกรม Excel version 5.0a Thai Edition

สรุปผลที่จะได้รับจากวิธีการวิจัยในบทที่ 3 ซึ่งเป็นวิธีดำเนินการวิจัยเรื่อง "แนวโน้มความต้องการบ้านเดี่ยวในเขตภาษีเจริญของผู้มีแหล่งงานในเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร" นั้นเป็นการศึกษาแบบพรรณนาเชิงสำรวจโดยศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารและการสำรวจภาคสนาม ได้สร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามผู้มีแหล่งงานในเขตพื้นที่ศึกษาแล้วนำข้อมูลที่ได้มาบรรยาย หาค่าทางสถิติ และทำรูปกราฟ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+, QEdit และ Excel สำหรับรายละเอียดผลการวิเคราะห์จะปรากฏในบทที่ 4